

PLANPROGRAM, VÄSTERTEG 8:77 M.FL., UMEÅ KOMMUN

En undersökning av betydande miljöpåverkan ska göras för planprogrammet enligt plan- och bygglagen (2010:900) och miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Kartbild med planområdet inringat i vitt.

Planens beteckning:	VÄSTERTEG 8:77 m.fl
Planens syfte:	Syftet med planprogrammet är att skapa planmässiga förutsättningar för att utveckla området med blandstadsbebyggelse och verksamheter. Syftet är också att studera hur strukturer för fotgängare, cykel- och biltrafik och dess koppling mellan Ön och Ikea handelsområde kan förtydligas. Ett ytterligare syfte är att säkerställa tillgång till bostadsnära grönområden samt att värna befintliga naturvärden.
Existerande planer:	2480K-P28/1969 och 2480K-P77/1962
Genomförda miljöbedömningar/ miljöutredningar:	

Umeå kommun

Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Skolgatan 31A
Telefon: 090-16 10 00 (växel)
Webbplats: www.umea.se/kommun

Detaljplanering

Telefon: 090-16 13 61
Mejladress: fysiskplanering@umea.se
Webbplats: www.umea.se/detaljplanering

Inledning

Ett av syftena med planprogrammet är att skapa planmässiga förutsättningar för att utveckla området med blandstadsbebyggelse och verksamheter i enlighet med översiktsplanens intentioner inom femkilometersstaden. Planområdet omfattade ursprungligen enbart delområde 1. Enligt beslut från Byggnadsnämnden 2019-12-11 har planområdet utökats för att utreda lämplig markanvändning för ytterligare ett område, delområde 2. Se nedan i bild.

En undersökning av miljöpåverkan för delområde 1 har varit anslagen mellan 2019-03-20 – 2019-03-14.

Byggnadsnämnden gör bedömningen att det behövs göras en ny undersökning av miljöpåverkan för hela planområdet (delområde 1 och delområde 2) då det har framkommit att även tidigare undersökt delområde 1 kan komma att beröra artskyddsförordningen. Därför undersöks nu hela området som en helhet.

Kartbild som redovisar delområde 1 och delområde 2.

Beslut

Byggnadsnämnden bedömer att en genomförande av planprogrammet kan antas innebära betydande miljöpåverkan. För planprogram finns dock inget krav om att genomföra en strategisk miljöbedömning och ta fram miljökonsekvensbeskrivning enligt kapitel 6, miljöbalken (1998:808) utan det görs i de efterföljande detaljplanerna.

En undersökning av miljöpåverkan genomförs dock för att belysa vilka risker som finns.

Genomgången i bilagan visar bland annat att dagvattenhantering, trafik, buller och artskydd ska utredas.

Motiv till beslut

Behovsbedömningen grundas på bifogad genomgång av planens miljöpåverkan.

Enligt genomgången finns det för flera faktorer anledning att anta att det finns risk för betydande miljöpåverkan och planen kan därför antas medföra betydande miljöpåverkan. Faktorer som medverkar till denna bedömning:

- Det finns anledning att anta att planen medför påverkan på riksintresse för flyg.
- Det finns inte anledning att anta att planen medför betydande påverkan på Natura 2000-område.
- Det finns inte anledning att anta att planen medför att miljökvalitetsnorm kommer att överskridas.
- Det finns anledning att anta att planen äventyrar eller hindrar uppfyllande av kvalitetskraven för någon vattenförekomst.

Detta beslut har fattats av Emelie Wållberg, planarkitekt på delegation av Byggnadsnämnden. Beslutet är godkänt i kommunens elektroniska system och har därför ingen underskrift.

Sammanfattning

	Ja	Nej	Kommentar, positivt och negativt
Risk för betydande miljöpåverkan kan antas enligt bedömningskriterier i miljöbedömningsförordningen § 5 (se tabell nedan).	X		Det finns en risk för betydande miljöpåverkan. Bedömningen grundar sig främst på påverkan på grönområde, trafiksituationen och artskyddsförordningen. Ett flertal andra faktorer medför risk för påverkan på ett sådant sätt att den sammantagna bedömningen skulle kunna medföra risk för betydande miljöpåverkan.
Syftet är att planområdet får tas i anspråk för någon av de verksamheter som nämns i PBL kapitel 4 kap, § 34, andra stycket. Genomförande av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan på grund av detta.		X	
Betydande påverkan kan antas på Natura 2000.		X	
Påverkan kan antas på områden av riksintresse enligt miljöbalken, kapitel 3 eller 4 (för § 8, Natura 2000, se ovan).	X		Anläggningar: flyg. Den västra delen av programområdet berörs av riksintresset. Den sydvästra delen berörs även av influensområde för flygbuller FBN 55db(A). Hela området berörs av influensområde för flyghinder.

Ja på någon punkt 1–3: Miljöbedömning ska göras.

	Ja	Nej	Kommentar
Riksintresseanalys för kulturmiljö kommer att upprättas.		X	

Identifiering av omständigheter enligt miljöbedömningsförordningen

Risk för miljöpåverkan leder till att faktorn ska behandlas i planbeskrivningen. Betydande påverkan leder till att faktorn dessutom ska behandlas i en kommande miljöbedömning. Inom parentes anges vilken punkt i miljöbedömningsförordningen (§ 5) faktorn framför allt kan hänföras till.

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Påverkan på existerande miljö				
Den befintliga miljöns känslighet (8)		X		Ekologiska samband riskerar att brytas. Se avsnitt om grönyta och naturmiljö.
Kulturmiljö (8)	X			
Landskaps-/stadsbild (8)		X		Ett av få större sammanhängande grönområden inom Teg. Inom arbetet med pågående planprogram undersöks om det går att skapa ett sammanhängande grönt stråk från bullerskyddsvallen vid Ikea handelsområde och ned mot älven.
Rekreatiomsområde (8)		X		Skogskläppen i västra delen används för rekreation. Det är viktigt att få till en sammanbunden grönstruktur som möjliggör rekreation på Teg och Söderslätt. Särskilt viktigt att få till ett grönt stråk mellan IKEA-området och älven. Kopplingen från Söderslätt mot slätten över moränåsen är också en viktig länk som binder samman staden och slättlandskapet. Samkörning med planerna i planområdet behövs.
Tyst/ostörd miljö (8)	X			

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Grönyta i tätort (8)			X	Del av en stor grönyta i anslutning till sammanhängande bebyggelse med värden för landskapsbild, rekreation och naturvärde. Dessa värden som sammantaget, men inte var för sig, riskerar leda till betydande miljöpåverkan. Se avsnitt för rekreation, naturmiljö och landskapsbild.
Naturmiljö (land och vatten) (8)		X		Området är i dag till största delen ett sammanhängande grönt område. En funktionell grön infrastruktur behöver säkerställas i hela området för planprogrammet. Se även ovanstående avsnitt.

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Påverkan av skyddade arter enligt artskyddsförordningen (9)			X	<p>Planområdet berörs av artskyddsförordningen. En artskyddsutredning kan därför komma att krävas.</p> <p>Ett samråd med Länsstyrelsen kan behövas för att klargöra hur kommunen ska hantera artskyddsfrågan i planprogrammet och när/om artskyddsutredning krävs.</p> <p>Arter som rapporterats inom planområdet omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gråspett • Tofsvipa • Spillkråka • Björktrast • Rosenfink • Duvhök • Hornuggla • Stare
Skyddade områden, inklusive Natura 2000 (9)	X			
Strandskyddsområde (1d)	X			
Påverkan på ekosystemtjänster (8)		X		<p>Naturlig vattenreglering genom infiltration av nederbörd, pollinering fröspridning, reglering av skadedjur och skadeväxter samt tillhandahållande av attraktiva rekreationsmiljöer.</p> <p>Grönytan bidrar till klimatreglering inom Teg/Söderslätt.</p> <p>En ekosystemtjänstanalys kan behöva göras.</p>

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Grundvatten, inklusive vattenskyddsområde (8)	X			
Kan planen medföra att miljö kvalitetsnorm kommer att överskridas? (8)		X		Umeälven SE708510-760630 och Degernäsbäcken SE708386-171883 berörs av planområdet. Se rad om vattenförekomst nedan.
Kan planen medföra att vattenförekomst får försämrade miljöstatus eller inte kommer att uppnå fastställt kvalitetskrav? (8)		X		Avrinningsområdet till Umeälven - SE708510-760630 omfattar den största delen av planområdet, medan Degernäsbäcken SE708386-171883 berör ett mindre parti längst i sydväst. Åtgärder kan vidtas för att minska mängden dagvatten och minska mängden föroreningar som dagvattnet för med sig så att påverkan på kemisk status kan antas vara måttliga. Se bilaga.
Påverkan från existerande förhållanden				
Verksamheter som medför risk för miljö och hälsa, i eller i närheten av planområdet (2)		X		Ett antal olika små till medelstora verksamheter i angränsande område söderut. Hästverksamhet inom området.
Buller från omgivning (2)		X		Buller från flyget. Dygnsmedelvärden 55 – 65 dBA i den västligaste delen av området. Max ljudnivå uppgår i den västra delen av området till 65-75 dBA. Dygnsmedelvärden för vägbuller uppgår i den sydligaste delen av planområdet till 55-60 dBA. Bullerutredning behövs.

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Förorenad luft (2)		X		Kvävedioxid överskrider undre utvärderingströskeln på timbasis och i stora delar på dygnsbasis på Norra Obbolavägen. Detsamma gäller för Marknadsgatan och E4-Kolbäcksleden.
Elektromagnetiska fält (2)		X		Högspänningsledning går genom området. Det finns också ett ställverksområde. Nedgrävning av högspänningsledningar kan vara ett sätt att hantera påverkan av fält från dessa alt flytt av ledningar. Innan dess risk för påverkan.
Förorenade områden (2)		X		Ställverksområde finns inom området och det finns därmed risk att marken är förorenad. Dessutom beroende på avgränsning så kan ett antal platser komma att hamna inom programområdet, platser som är identifierade men inte inventerade enligt Mifo. Kontakta Miljö- och hälsoskydd, Roger Westman.
Radon i mark (2)	X			
Geologi/hydrologi (2)		X		Älvsediment sand underlagrat med silt. Sulfidjord finns inom området.
Skredrisk (2)	X			
Översvämningrisk (2)		X		Risker kopplade till planläggning i närheten av Umeälven ska klarläggas inom planprogrammet eller i detaljplan. Översvämningrisk finns i de mellersta delarna av området.
Lokalklimat (2)	X			
Ljusförhållanden (2)	X			

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Ändrad påverkan till följd av klimatförändringar (2)	X			
Påverkan på grund av aktiviteter eller förändringar som planen medför (även påverkan på omgivning)				
Verksamhet eller åtgärd som planen ger förutsättning för (3)			X	Programmet ska utreda förutsättningen för vägförbindelse som kan medföra risk för betydande miljöpåverkan. Programmet ska också utreda förutsättningar för verksamheter i blandstad, dessa kan medföra risk för påverkan.
Ändrad trafiksituation inom och utom planområdet (3)			X	Planerad förbindelse mellan Norra Obbolavägen och Avion medför en väsentlig mängd tillkommande trafik inom området. Trafiken riskerar medföra betydande risk för människors hälsa genom buller och utsläpp av föroreningar. Förutom påverkan inom programområdet kan det komma att påverka existerande bostadsområde norr om programområdet. Planen kan också medföra att miljön förbättras på andra delar av Norra Obbolavägen genom att trafiken på dessa partier minskar.
Ianspråktagande av mark, vatten och andra resurser (3)		X		Naturområde tas i anspråk för exploatering.
Ianspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark (3)		X		Jordbruksmark tas i anspråk. I efterföljande detaljplan krävs en utredning kring alternativa platser för ianspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark.

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Påverkan på rennärringsintressen (3)	X			
Alstrande av avfall (3)	X			
Alstrande av föroreningar och störningar (3)	X			
Spillvattenhantering (3)		X		Kommunalt avlopp antas. Anslutning behöver göras så att det passar in i strukturen för det omgivande området.
Dagvattenhantering (3)		X		Ny dagvattenledning behövs. Det behöver utredas hur dagvattnet kan tas om hand för att begränsa påverkan på Lillån/Umeälven kvalitativt. Utredningen kan göras i programskedet eller i efterföljande detaljplan.
Förändringar som påverkar klimatet (3)		X		Exploatering av grönområde ger förändrat lokalklimat med högre temperaturer. Planprogrammet behöver planera för en långsiktig och hållbar utveckling av området där gröna ytor blir en del av kommande struktur för att minimera negativ påverkan på klimatet.
Risk för människors hälsa till följd av olyckor (7)		X		Tillkommande trafik kan innebära transport av miljöfarliga ämnen till och från existerande industriområde och därmed finns risk för utsläpp vid olyckor. Denna risk kan också minska på övriga delar av Norra Obbolavägen. Se även ändrad trafiksituation ovan.

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Risk för människors hälsa till följd av andra omständigheter (7)		X		Se avsnitt ändrad trafiksituation ovan.
Risk för miljön till följd av olyckor (7)	X			
Risk för miljön till följd av andra omständigheter (7)	X			

Planen	Ja	Nej	Kommentar, positiv och negativ påverkan
Anges förutsättningar för verksamhet eller åtgärder som självständigt kan antas medföra betydande miljöpåverkan? (1a)		X	
Har planen betydelse för de miljöeffekter andra planer eller program medför? (1b)	X		Planprogrammets genomförande kan leda till minskad påverkan av trafik längs delar av Norra Obbolavägen.
Har planen betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt? (1c)		X	
Har planen betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen? (1d)		X	
Går det att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna? (4)	X		Planprogrammet behöver planera för en långsiktig och hållbar utveckling av området där gröna ytor blir en del av kommande struktur. Behovet av tillräcklig grönyta behöver tillgodoses i efterföljande detaljplan.

Planen	Ja	Nej	Kommentar, positiv och negativ påverkan
Behöver en kompensationsutredning för ekologiska värden göras för planen? (4)		X	
Har planens miljöeffekter gränsöverskridande egenskaper? (5)		X	
Är planen förenlig med folkhälsomålen? (1c)	Ja		
Är planen förenlig med miljömålen? (1c)	<p>Kan påverka målet <i>ett rikt odlingslandskap</i> genom att odlingsmark tas i anspråk.</p> <p>Kan motverka uppfyllelsen av miljömålen <i>Begränsad miljöpåverkan</i> genom att ge förutsättning för byggande av väg som troligen kommer att leda till mer biltrafik.</p> <p>Kan bidra till att målet <i>Frisk luft</i> uppfylls eftersom planen kan bidra till bättre luftkvalitet genom att avlasta Norra Obbolavägen från fordonstrafik.</p> <p>Kan negativt påverka <i>ett rikt växt- och djurliv</i>, framför allt kan det handla om påverkan som på en gynnsam bevarandestatus, grön infrastruktur, biologiskt kulturarv och tätortsnära natur.</p> <p>Även påverkan på <i>en god bebyggd miljö</i> är negativ.</p>		

DETALJPLAN FÖR VÄSTERTEG 8:77 M.F.L. – PÅVERKAN PÅ VATTENFÖREKOMST

1 Berörda vattenförekomster: Umeälven - SE708510-760630 och Degernäsbäcken SE708386-171883

Vattenförekomsterna Degernäsbäcken och Umeälven är markerade med ljusblå färg i kartan. Gränsen för avrinningsområdena är markerade med tjock mörkblå färg.

Punkt 2 till 4 nedan är sammanfattning av uppgifter enligt VISS (2024-01-30)

2 Nuvarande status

Ekologisk status: Måttlig

Kemisk status: Uppnår ej god

3 Riskklassificering och miljöproblem som orsakar riskklassningen enligt

För Degernäsbäcken finns risk att Ekologisk status inte uppnås 2027. Vattenförekomstens ekologiska status är bedömd till måttlig status med medelgod tillförlitlighet. Vattendraget är i slättlandskapet kraftigt påverkat av rätning och rensning, vilket är reglerat i markavvattningsföretag.

Risk att Kemisk status inte uppnås 2021. Bedömningen grundar sig på att halterna av kvicksilver och bromerad difenyleter beror på gränsöverskridande utsläpp

För Umeälven finns risk att Ekologisk status inte uppnås. Vattenförekomstens ekologiska status är bedömd till måttlig status med medelgod tillförlitlighet. Vattenförekomsten är påverkad av vattenkraftsutbyggnad, flottning, samt av tätortsbebyggelse som påverkat älvens närområde och svämplan.

Förutom de generella högre halterna av kvicksilver och bromerade difenyleter som gäller för alla vattenförekomster så påverkas vattenförekomsten av förorenade områden, samt av dagvatten för tätortsbebyggelse.

Bedömningarna baseras på en sammanvägning av bästa tillgängliga data för det biologiska, vattenkemiska och fysiska miljötillståndet.

4 Fastställda normer för ekologisk, kemisk och kvantitativ status

Ekologisk status: God

Kemisk status: God, med undantag för kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter

5 Bedömning i undersökningsskedet av planens påverkan på möjlighet att nå miljö kvalitetsnormerna med motivering till gjord bedömning

Gällande kemisk status så kan planen innebära utsläpp av diverse förorenade ämnen, framför allt via det dagvatten som kommer att uppstå på grund av exploatering enligt planen. Åtgärder kan vidtas för att minska mängden dagvatten och minska mängden föroreningar som dagvattnet för med sig så att påverkan på kemisk status kan antas vara måttliga.

Lokalt omhändertagande av dagvatten genom till exempel översilning, infiltration och fördröjningssystem krävs för att inte planen ska påverka vattenförekomster negativt avseende näringsämnen och föroreningar som transporteras via dag- och ytvatten.